

EXAMENSARBETE

Drama som pedagogiskt verktyg

Dramapedagogikens betydelse för att utveckla färdigheter i svenskundervisningen

Ida Petersson, Josefin Dahlgren

Examensarbete 1 (15hp)

Halmstad 2018-06-28

DRAMA SOM PEDAGOGISKT VERKTYG

Dramapedagogikens betydelse för att utveckla färdigheter i svenskundervisningen

Josefin Dahlgren 891022 - XXXX

Ida Petersson 900829 - XXXX

Examensarbete 1 för grundskolelärare F-3 (15hp) UV8012

Halmstad 2017-06-04

Titel: Drama som pedagogiskt verktyg – *Dramapedagogikens betydelse för att utveckla färdigheter i svenskundervisningen*

Författare: Ida Petersson och Josefin Dahlgren

Sektion: Akademi för lärande, humanoria och samhälle

Handledare: Anders Urbas och Pernilla Granklint Enochson

Examinator: Anna-Ida Säfström

Nyckelord: Aktivt lärande, Berättande texter, Dramapedagogik, Grundskola, Svenskundervisning

Sammanfattning: Drama är inlevelsen, upplevelsen och reflektionens pedagogik. Dramatisering bjuder in eleverna till en fiktiv värld där de får kunskaper om det verkliga livet. Det finns många studier som berör drama och den gemensamma upplevelsen. Mindre forskning har fokuserat på drama som pedagogiskt verktyg för kunskapsutvecklande färdigheter. Syftet med litteraturstudien är att utifrån forskning undersöka vilken betydelse drama som pedagogiskt verktyg har för elevernas färdighetsutveckling i svenskundervisningen. Resultatet visar att drama som pedagogiskt verktyg har betydelse för flera färdigheter i svenskundervisningen; språkutveckling, läsförståelse, läsutveckling och skrivutveckling. Samtliga studier som analyserats presenterar resultat där färdigheterna särskiljs från varandra. Slutsats för litteraturstudien är att färdigheterna hänger samman och är beroende av varandra. Genom arbetet med dramatisering kan flera färdigheter tränas samtidigt. Det som genomsyrade samtliga studier var att det aktiva lärandet leder till diskussion, vilket i sin tur leder till en djupare förståelse för den skrivna texten. Den diskussion och förståelse som sker under det dramapedagogiska arbetet kan eleverna sedan använda som stöttning i sin fortsatta läs- och skrivutveckling. Drama som pedagogiskt verktyg i svenskundervisningen är fördelaktigt när eleverna ska få en större förståelse för berättelsens struktur och specifika särdrag. Det aktiva lärandet leder till diskussion och en djupare förståelse för texten som i sin tur har betydelse för att utveckla flera färdigheter samtidigt i svenskundervisningen. Viktigt att notera är att de studier som har analyserats inte går att generalisera då det krävs mer forskning inom området.

Innehåll

Förord	4
1. Inledning	5
2. Bakgrund	6
2.1 Begreppet drama	6
2.2 Historisk tillbakablick	6
2.3 Kraften i dramatisering	7
2.5 Drama för reflektion och kreativt tänkande	7
2.6 Dramapedagogikens plats i skolan	8
2.7 Problematiken med dramatisering	8
3. Syfte	9
3.1 Frågeställningar	9
4. Metod	9
4.1 Datainsamling	9
4.2 Granskning	10
4.3 Databearbetning	11
5.1 Drama som pedagogiskt verktyg för läsförmågan	13
5.2 Drama som pedagogiskt verktyg för skrivutveckling	13
5.3 Drama som pedagogiskt verktyg för språkutveckling	14
5.4 Drama som pedagogiskt verktyg för läsförståelse	15
6. Diskussion	16
6.1 Metoddiskussion	16
6.1.1 Datainsamling	16
6.1.2 Datagranskning	17
6.1.3 Databearbetning	17
6.2 Resultatdiskussion	18
7. Slutsats & implikation	21
8. Referenser	22
9. Bilagor	26
Bilaga A Tabell 1 Sökords tabell	26
Bilaga A: 1 Tabell 2 Systematisk söktabell	27
Bilaga B:1 Tabell 3 Artikelmall för kvalitativa metoder	28
Bilaga B:2 Tabell 4 Artikelmall Kvantitativa metoder	31
Bilaga B:3 Tabell 5 Kategoriöversikt	33

Förord

Intresset för området växte fram när vi läste kursen svenska som estetiska uttrycksätt under lärarutbildningen på Halmstad Högskola. Under kursens gång fick vi en yttlig kontakt med ämnesområdet drama och hur dramatisering kan användas i svenskundervisningen för att motivera, engagera och utveckla kunskap och förståelse hos eleverna. Det var under kursens gång och arbetet med dramatisering som våra funderingar kring drama som pedagogiskt verktyg växte till liv.

Vi är tacksamma att vi har fått möjligheten att skriva den här studien tillsammans då vi båda är två kreativa personer som brinner för ett lustfyllt lärande i undervisningen. Arbetet har till största del skrivits tillsammans, där vi fått möjlighet att reflektera och diskutera över den skrivna texten ihop. Vid ett fåtal tillfällen har individuellt arbete skett, men den slutliga versionen har alltid genomarbetats tillsammans. Under arbetets gång har vi kompletterat varandras styrkor och svagheter, vilket har resulterat i en djupare förståelse för området och ett arbete som vi båda kan representera. Den kunskap arbetet har genererat är någonting som vi kommer plocka med oss in i våra framtida läraryrken.

Halmstad 2017

Ida Petersson & Josefin Dahlgren

1. Inledning

Drama är inlevelsen, reflektionen och upplevelsens pedagogik. Genom dramatisering får eleverna träna sina kreativa förmågor, där de genom reflektion får tid och rum att bearbeta sina känslor och tankar. Arbetet med dramatisering är ingen ny metod i skolans värld, utan metoden har använts till och från med olika syften långt bak i tiden. En mängd forskning har gjorts kring området med målet att undersöka den specifika kraften i dramatisering. När vi startade upp det här arbetet började vi med att skugga igenom tidigare examensarbeten och avhandlingar, för att skapa oss en förståelse för det mest utstickande delarna som dramapedagogiken har visat effekter på. Tidigare examensarbeten som gjorts kring området har visat att drama bör användas som ett medel i undervisningen, då det leder eleverna till ett mer levande lärande som ökar deras intresse (Faxèn & Winberg, 2012). Undervisningen blir mer verklighetsförankrad och på så sätt kan eleverna få en djupare förståelse för det aktuella ämnet (ibid, 2012). Andra examensarbeten lyfter fram att dramatisering bidrar till ett socialt samspel och ett gemensamt lärande för deltagarna (Davidsson, 2015, Ågren, 2012). Även lärares syn på dramapedagogiskt arbete har studerats. Resultaten visar att lärarna har en positiv syn på drama som pedagogiskt verktyg i undervisningen, men att de är osäkra på hur de ska använda sig av metoden i utvecklingssyfte (Davidsson, 2015). Lärarna menar att dramatisering skapar möjligheter för eleverna att använda sig av alla sina sinnen och att samarbetet leder till gemensamma upplevelser (Nylander & Helin, 2009). Däremot har lärarna svårt att se en koppling mellan leken och lärandet, vilket leder till att dramatisering ofta används som ett komplement till undervisningen istället för ett verktyg till att tillägna sig kunskaper i andra ämnesområden (ibid). I spegling av de tidigare examensarbetena vi studerat har även avhandlingar inom området skrivit fram liknande resultat (Öfverström, 2006; Andersson, 2014; Fredriksson, 2013) Ett utförligare resultat av avhandlingarna presenteras i bakgrunden.

De studier som studerats blev grunden till vårt problemområde, då vi uppmärksammat att det är främst det kreativa lärandet, samspelet mellan eleverna och det aktiva deltagandet som ska stötta och motivera lärarna till att arbeta med drama som pedagogiskt verktyg. Något som inte är lika starkt framskrivet är hur drama som pedagogiskt verktyg kan användas för att stärka elevernas lärande i undervisningen, vilket skapar en osäkerhet hos lärarna att arbeta med metoden. Det blir därför intressant för oss att studera närmare på området med syfte att undersöka hur drama som pedagogiskt verktyg kan påverka elevernas lärande. Studien riktar sig framförallt till aktiva lärare och har som mål att tillföra en ytterligare kunskap kring drama som pedagogiskt verktyg i svenskundervisningen.

2. Bakgrund

2.1 Begreppet drama

Begreppet drama har sitt ursprung från det gammalgrekiska ordet dra'o som betyder att göra, att handla (Hägglund & Fredin, 2011). I Anderssons (2014) avhandling beskriver hon begreppet drama som en handling av något och ett sätt att bygga upp en berättelse på. För många kan begreppet drama vara ett förvirrat begrepp då det förekommer i olika sammanhang där de har olika betydelser (Hägglund & Fredin, 2011). Inom förskolan och fritidshem ses drama ofta som en verksamhet. I de högre årskurserna används drama som ett ämne eller en metod. I denna studie undersöks drama som en metod för att tillägna sig nya kunskaper och färdigheter. Som ämne har drama många olika namn; skapande dramatik, dramatiskt skapande, dramatisk verksamhet, pedagogiskt drama, dramatik, sociodramatisk lek. Dramalek kallas sådana lekar som används på dramalektioner och i dramaverksamhet (Hägglund & Fredin, 2011). Viktigt att notera är att det finns en viss skillnad mellan de olika begreppen. Den strukturerade dramatiseringen utgår ifrån en berättelses ramar, där målet med dramatiseringen är att agera utifrån berättelsens struktur, specifika särdrag och karaktärerna i berättelsen. Den sociodramatiska leken också kallad låtsaslek och dramalek innebär en friare lek där eleverna går in i den fiktiva världen utan några bestämda ramar att följa. I denna studie kommer begrepp som strukturerad dramatisering, låtsaslek, dramalek och sociodramatisk lek att skrivas fram. Det är därför viktigt att ha i åtanke att de olika aktiviteterna skiljer sig åt.

2.2 Historisk tillbakablick

Skolteatern har sina rötter långt tillbaka i tiden (Rasmusson & Erberth, 2008). Det dramatiska berättandet har funnits med i alla tider och precis som det muntliga berättandet används den inom pedagogik, filosofi och psykologi (Andersson, 2014). Martin Luther propagerade för att lärare skulle låta elever dramatisera och spela teater för att det skulle påverka deras sinnen och föra det kristna budskapet mer levande (Rasmusson & Erberth, 2008). Den första pjäsen som spelades på svenska var en skolpjäs, vilket var en dramatisering av det gamla testamentet. Under 1700 och 1800-talet var skolteatern inte lika populär. Under denna tid såg man inte något värde av att använda dramapedagogiska inslag i undervisningen (ibid). Dramapedagogiken fick sedan ett uppsving i början av 1900-talet (Bolton, 2008). Under 1920-talet startade lärare föreningar runt om i Norden för att underlätta skolteaterns plats i undervisningen (Rasmusson & Erberth, 2008). Utvecklingen av dramapedagogik har sedan skett i vågor men hade sin exploderande fas i Sverige under 1970-talet, vilket utvecklade nya möjligheter för kreativt lärande (Bolton, 2008). En tidig representant för dramapedagogiken i Sverige var Ellen Key (Rasmusson & Erberth, 2008). Hon tog starkt avstånd från den tidiga stränga kunskapsskolan och använde sig av dramatisering på den flickskola hon arbetade på i Stockholm. Efter Ellen Key har de följts många inspiratörer till dramapedagogikens inverkan på den svenska skolan (ibid). I dagens samhälle har drama inte någon egen kursplan och finns därmed inte heller med på schemat som ett specifikt ämne i skolorna (Skolverket, 2016). Trots det är det många dramalärare som har förstått betydelsen av dramapedagogiken, även om de teoretiska ämnena fortfarande har en högre status i skolans värld (Rasmusson & Erberth, 2008).

2.3 Kraften i dramatisering

Dramapedagogiken är inlevelsen, upplevelsens och reflektionens pedagogik (Öfverström, 2006). Dramatisering tvingar lärare att bortgå från den strikta kunskapssynen som många gånger dominerar i skolorna. Genom dramaarbetet krävs det istället att lärarna övergår till ett mer flexibelt lärande, som motiverar och underlättar för elevernas utveckling. Det aktiva lärandet genom dramatisering fördjupar elevernas kunskaper genom gemensamma reflektioner och diskussioner som sker i och efter avslutad lektion (ibid). Genom dramapedagogiken blir eleverna ägare över sina egna tankar, tolkningar, utförande och lärande. Eleverna blir aktiva med hela sin kropp i kunskapshämtningen, där lärarens roll blir att hjälpa eleverna i deras sökande efter kunskap (ibid).

Skolan ska vara den plats som stimulerar elevernas kreativitet, nyfikenhet och självförtroende och där eleverna med hjälp av sina egna tankar och idéer kan lösa problem (Skolverket 2011, s.9-10).

Öfverström (2006) menar att dramapedagogiken öppnar upp för olika uttryckssätt som bildar elevernas verktygslåda i deras kunskapssökande. Genom dramapedagogiken tränar eleverna olika förmågor som de kanske annars inte vågat ta fram. Eftersom processen är aktiv finns det hela tiden en brygga mellan yttre och inre kunskap. Den yttre och inre kunskapen i samspel med varandra skapar en upplevelse där eleverna ges möjlighet att leva sig in i kunskapen på ett djupare plan (ibid). En av grundstenarna till dramapedagogiken är att skapa en trygg miljö där alla elever får synas och höras (Öfverström, 2006). I interaktion med andra människor blir dramapedagogiken de rum som ger utrymme för olika perspektiv, tolkningar och förmågor. Kommunikationen sker i det sociala samspelet mellan aktörerna, där eleverna får ta på sig olika roller och träna den kommunikativa förmågan. Dramapedagogiken kräver att eleverna arbetar med alla sina sinnen och att eleverna vågar visa upp sina känslor för att kunna uttrycka sig. Eleverna får på så sätt träna på att uttrycka sina känslor och klä sina tankar (ibid).

2.5 Drama för reflektion och kreativt tänkande

Det dramapedagogiska arbetet öppnar upp för kreativitet och tänkande (Öfverström, 2006). Genom den skapande processen tränas elevernas kreativa förmåga, där eleverna under läroprocessen genomgår en personlig utveckling och samtidigt inhämtar kunskap (ibid). Det är under den fiktiva handlingen som en förståelse för det verkliga livet skapas och vilka problem som kan uppstå i vardagliga situationer (Andersson, 2014). Genom dramapedagogiken lär sig eleverna av upplevelsen, då de som aktörer får sätta sig in i olika situationer. Leken blir därför ett viktigt redskap i kunskapshämtandet då eleverna tar sig an nya material genom att utgå ifrån situationer som de tidigare upplevt (ibid). Andersson (2014) hänvisar till Brok (2007) i sin avhandling som menar att berättandet som utgångspunkt för sagor skapar en emotionell utveckling hos barnet. Genom berättandet tillåts barnet att bearbeta sina känslor, tankar, berättelsens struktur och innehåll. Brok ser gestaltandet som en användbar metod för att uttrycka känslor och sätta ord på sina tankar (ibid). Processen i det dramapedagogiska arbetet leder till reflektion när eleverna tar användning av den kunskap de redan har och omvandlar den till ny kunskap i diskussion tillsammans med andra (Öfverström, 2006). Det är reflektionen som förändrar de tankar som redan finns och samtidigt leder eleverna till att leva sig in i andras tankar för att få syn på nya perspektiv. Dramapedagogiken blir betydelsefull då den bygger på att individens upplevelser följs upp av diskussion och reflektion, leken blir därför en naturlig väg att söka kunskap och förstå sin omvärld genom att imitera delar av verkligheten (ibid).

2.6 Dramapedagogikens plats i skolan

Villkor för dramapedagogiskt arbete i skolan varierar beroende på land (Österlind, 2015). I exempelvis Island infördes drama som ett konstnärligt ämne år 2013 i den obligatoriska läroplanen. Däremot i Sverige och Norge har drama en mindre synlig del i läroplanen och i skolan (ibid).

I den svenska läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshem (Skolverket, 2011) står det skrivet att skolans uppdrag är att elever ska få uppleva olika uttryck för kunskap. De ska få pröva och ompröva genom olika uttrycksformer och uppleva olika känslor och stämningar. En av uttrycksformerna som ska vara ett inslag i skolans verksamhet är *drama* (ibid). Däremot har drama inte någon egen plats i kursplanen och har därför inte heller några mätbara kunskapskrav, vilket gör det svårt för lärarna att hitta möjliga sammanhang till att använda sig av metoden (Fredriksson, 2013). Lärarna ute på fältet uppger att tiden inte räcker till för att arbeta med processinriktade arbetssätt och att skolan är alltför styrd av att få fram snabba och mätbara resultat (ibid). Trots en stark tro på dramapedagogiken blir det på grund av tidsbrist, krav på mätbara resultat och osäkerhet i att arbeta med metoden att många lärare avviker från det konstnärliga formspråket (Fredriksson, 2013). Likväl finns det flertal studier som talar för dramapedagogiken och menar att drama kan användas både för kunskapsutveckling och för användning av värdepedagogiska frågor (ibid). Öfverström (2006) menar att lärarna vinner på att arbeta med dramaövningar, då deltagarna får en större förståelse för människors olika tankar och genom reflektion skapas en djupare kunskap för omvärlden. Praktik och teori förstärker därmed varandra i inläringen, då upplevelse och inlevelse genom dramatiseringen leder till reflektioner som motiverar individen att söka ny kunskap (ibid). Med hänsyn till svenskämnet har även ett flertal studier visat positiva effekter på bland annat barns språkliga förmåga genom drama (Fredriksson, 2013).

2.7 Problematiken med dramatisering

Att arbeta med kreativa processer kan till en början upplevas kaotiskt. Upplevelsen av att inte ha kontroll över situationen kan bli påfrestande och ge en känsla av oro hos elever som är beroende av ordning och reda (Rasmusson & Erberth, 2008). Den känslan kan sedan skapa en blockering hos eleverna och medföra att eleverna stannar i sin tankeprocess (ibid). Arbetet med dramatisering kräver även att man tar hänsyn till risken att improvisationerna stannar på en leknivå och därmed inte utvecklar den djupare förståelsen man är ute efter. Arbetet kräver därför att alla deltagare går helhjärtat in i agerandet, vilket blir lärarens uppgift att leda eleverna dit. Lärarens uppgift är att få eleverna att gå vidare från den lekfulla leken till nya utmaningarna där de ställs större krav på inlevelsen och förståelse (ibid). Många lärare känner en osäkerhet kring sin egen kompetens i dramapedagogiken och överlämnar därför ofta arbetet till dramapedagoger istället (Skolverket, 2016). Problemet som infinner sig när läraren överlämnar arbetet till dramapedagogen är att dramapedagogen endast arbetar med eleverna under en viss period. Dramapedagogen lär därför inte känna eleverna på ett personligt plan vilket kan påverka elevernas prestation (ibid).

3. Syfte

Syftet med litteraturstudien är att utifrån forskning undersöka vilken betydelse drama som pedagogiskt verktyg har för elevernas färdighetsutveckling. Undersökningen riktar sig mot elever i förskolan samt grundskolan.

3.1 Frågeställningar

Utifrån tidigare forskning ska följande frågeställningar besvaras i litteraturstudien;

- Vilka färdigheter utvecklas genom arbetet med dramatisering i svenskundervisningen?
- Vad är det som bidrar till lärandet genom dramatisering?

4. Metod

I den här delen beskrivs de metoder som använts i litteraturstudien. Metoden presenterar sökord, insamling av data, databas, urval, granskning samt databearbetning som har gjorts i studien för att få fram ett resultat.

4.1 Datainsamling

För att få inspiration till studien startades arbetet upp med manuella sökningar på nätet; onesearch (drama som pedagogiskt verktyg), Google (dramatisering i grundskolan, berättande genom drama, berättande genom estetiska läroprocesser). Genom de manuella sökningarna framkom artiklar, uppsatser och avhandling som berörde drama som pedagogiskt verktyg i undervisningen. De studentuppsatser, artiklar och avhandlingar som framkom genom de manuella sökningarna startade upp tankeprocessen kring området och blev en del av litteraturstudiens introduktion och bakgrund. Några av de avhandlingar som framkom genom de manuella sökningarna användes till bakgrunden i denna studie (Öfverström 2006; Fredriksson 2013; Andersson 2014). I både Andersson (2014) och Fredrikssons (2013) avhandling hittades en forskare som undersökte de område som var intressant för litteraturstudien. Forskare är Jaquet (2011) och utifrån hennes studie hittades ytterligare en forskare, Podlozny (2000). Även Podlozny undersökte drama som ett pedagogiskt verktyg med fokus på lärande. De två artiklarna hämtades därför därifrån då de blev två viktiga pusselbitar i det pussel vi var på väg att bygga. För att göra en systematisk litteraturstudie krävs det urval av studier med en god kvalitet som kan utgöra underlag för de frågeställningar som ställs (Eriksson Barajas, Forsberg & Wengström, 2013). För att komplettera valda systematiska sökningar kan manuella sökningar göras. Manuella sökningar kan ske genom att man finner artiklar utifrån en annans artikels referenslista som berör ens ämne (ibid). Bortsett från Jaquet (2011) och Podlozny (2000) är datainsamlingen för litteraturstudien baserad på systematiska sökningar. Anledningen till att utgå från systematiska sökningar är för att minimera risken att styra studiens sökningar. De systematiska sökningarna skapade en vidgad syn av forskningsfältet vilket gav tillgång till flera olika perspektiv av forskningsresultat för analys.

För att få fram relevanta sökord till de systematiska sökningarna bröts studiens syfte ner i delar. Genom att bryta ner syftet i delar framkom två stycken centrala begrepp som blev grunden till de systematiska sökningarna; dramapedagogik och Svenskundervisning. Vi ställde oss frågorna; Vad innefattar dramapedagogik? samt vad innefattar svenskundervisningen? En begreppsanalys görs med syfte att förtydliga och öka förståelse av de konkreta fenomen begreppet innefattar (Eriksson Barajas, Forsberg & Wengström, 2013). För att kunna använda begreppen var även begreppen tvungna att brytas ner till mindre delar. Se tabellen nedan (bilaga A):

Utkast från bilaga A

Sökordstabell som presenterar de begrepp vi brutit ner.

Tabell 1

Dramapedagogik	Svenskundervisning
Samlärande (Cooperative learning)	Grundskolan (Elementary school)
Skapande (creative, create)	Språkutveckling (Language development)

Utifrån de två centrala begreppen, dramapedagogik och svenskundervisning, gjordes sökningar genom att ta ett eller flertal ord ur respektive begrepps kolumn, exempelvis; Cooperative learning AND elementary school. För att begränsa en sökning och få fram ett smalare resultat används operatoren AND. Genom att använda AND hittas referenser som innehåller båda sökorden (Eriksson Barajas, Forsberg & Wengström, 2013).

De systematiska sökningarna gjordes genom databasen ERIC - The Education Resources Information Center som riktar sig mot vetenskapliga publikationer inom pedagogik och utbildning. Vi valde att endast använda oss av ERIC i de systematiska sökningar för att intresset var att undersöka internationella studier men även för att ERIC publicerar vetenskapliga artiklar inom pedagogik, vilket är det område som är relevant för den här studien. För att få fram vetenskapliga bevis som underlag för din studie så krävs det att studien innehåller systematiska sökningar som når en internationell räckvidd (Eriksson Barajas, Forsberg & Wengström, 2013). För att få fler träffar på sökorden användes trunkering. Trunkering vid informationssökning är när man sätter en asterisk (*) i början eller i slutet av ordet. I vårt fall sattes en asterisk i slutet av ordet, vilket gör att man får träffar på ordets olika böjningar.

Sökningarna sattes in i en tabell, där datum, sökord, avgränsningar, träffar samt valda källor redovisades. I den systematiska sökmallen presenteras de sökningar de blev träffar på. Se utkastet från tabellen nedan (bilaga A:1)

Utkast från bilaga A:1

Tabell 2

Datum	Databas	Sökord	Avgränsningar	Antal träffar	Valda källor
2017-04-21	ERIC	Drama and narrative stories	Peer reviewed 2000-2010	7	1

4.2 Granskning

Urval gjordes för att avgränsa studien och rikta den till forskning som var relevant för studiens syfte. Det första urvalet var att begränsa sökningarna till årtal mellan 2011-2017, med motivering att de centrala styrdokumenterna ändrades år 2011. Årtalen ändrades med tiden då vi var i behov av ett bredare forskningsfält för att få fram ett resultat. Årtalen ändrades till 2000-2017. De tidigare sökningarna som gjorts från år 2011-2017 fick därför kompletteras med nya sökningar från år 2000-2010. Ytterligare ett urval var att endast använda artiklar, avhandlingar och rapporter som vara vetenskapliga och peer reviewed. Peer reviewed innebär

att studierna är kritiskt granskade av andra forskare inom samma område innan den får publiceras. Endast artiklar, rapporter och avhandlingar som presenterade ett resultat valdes, då det är resultatet av forskningen som är intressant för analys.

Sökningar som resulterade i över 100 träffar kompletterades med att lägga till fler sökord för att rikta sökningarna till det som är relevant för studiens syfte. Alla träffar som resulterade i 100 träffar eller färre lästes abstracts, därefter valdes artiklar som verkade relevanta för litteraturstudiens syfte. För att komma åt relevanta artiklar krävdes fler urval, vilket innebar att fler kriterier för bortfall fick tillkomma. Kriterierna för bortfall utgör de studier som ej är relevanta för litteraturstudien:

1. *Årtal som ligger utanför 2000-2017* (äldre forskning än år 2000)
2. *Andra estetiska lärprocesser* (estetiska lärprocesser som presenterar andra estetiska lärprocesser än drama. exempel bild, dans, musik)
3. *Grammatik* (studier som endast berör det grammatiska och hur elever utvecklar sitt vokabulär)
4. *Ej skolrelaterat* (Studier som ej berör skolsammanhang, till exempel företags undersökningar, teaterföreställningar för vuxna)
5. *Kulturer/ursprung/kön/identitet* (studier som endast berör hur dramatisering påverkar människors syn på sig själva genom olika perspektiv (genus, identitetsskapande, ursprung samt kultur)
6. *Digitala verktyg* (Studier som kombinerar språkutveckling och dramatisering genom digitala verktyg)
7. *Språkinläring (fonemisk)/andraspråksinläring* (Studier om hur barn lär sig prata eller hur de lär sig ett nytt språk från grunden)
8. *Andra ämnesområden* (studier som visar hur eleverna utvecklar kunskaper inom andra ämnesområden genom drama, till exempel matematik eller naturorienterande ämnen)
9. *Gymnasieelever/universitet* (studier som inte berör förskola eller grundskolan)
10. *Lärarstudenter* (studier som undersöker lärarstudenters utbildning)
11. *Speciella behov* (studier som undersöker elever med funktionshinder eller speciella behov, exempel dyslexi, ADHD, autism eller andra svårigheter)
12. *Ingen resultatdel* (de artiklar, rapporter och böcker som inte visar något forskningsresultat)
13. *Små studier* (Studier som endast studerar 1 eller 2 personer)
14. *Fulltext* (artiklar som inte presenterar fulltext)

4.3 Databearbetning

Under datainsamlingens gång har totalt 614 abstracts läst. Av de 614 lästa abstracts användes totalt 12 stycken artiklar för fortsatt analys. Artiklarna lästes först i sin helhet och sedan mer djupgående på resultatet för att hitta svar till litteraturstudiens syfte. Av det 12 valda artiklarna blev det två bortfall. Bortfallen beror på att deras resultat inte kunde besvara litteraturstudiens syfte. De återstående 10 artiklarna samt en avhandling och en artikel från manuella sökningar granskades utifrån resultat, syfte, metod, urval, etiska övervägande, reliabilitet/validitet samt generalisering. Detta placerades in tillsammans med författarens namn samt årtal i en artikeltabell. Kvantitativa metoder samt kvalitativa metoder presenterade i varsin tabell. Se tabell nedan (bilaga B:1 och B:2);

Utkast Bilaga B:1 Kvalitativa metoder

Artikeltabell som presenterar valda kvalitativa studier.

Tabell 3

Författare År	Syfte	Metod	Urval	Etiska övervägande	Reliabilitet/Validitet	Generalisering	Resultat
Denise H. Heppner 2015	Undersöka hur förskolebarns(---).	En kvalitativ (---)	10 barn (---)	Ja	Validitet: Ja Reliabilitet: Ja	Nej	Finns samband mellan språkutveckling (---)

Utkast från bilaga B:2 kvantitativa metoder

Artikeltabell som presenterar valda kvantitativa studier.

Tabell 4

Författare År	Syfte	Metod	Urval	Etiska övervägande	Reliabilitet/Validitet	Generalisering	Resultat
Ann Podlozny 2000	Undersöka effekterna av (---)	En kvantitativ (---)	Urvalen bestod av forskningfrån (---)	Nej	Validitet: Ja Reliabilitet: Ja	Ja	Det finns samband mellan (- --)

När vi analyserade resultaten av vald data framkom återkommande kategorier för vilka färdigheter som utvecklas i arbetet med dramatisering. De kategorier som framkom placerades in i en kategorimall. Kategorimallen presenterar de färdigheter som framkom från analys. Se tabell nedan (bilaga B:3);

Utkast från bilaga B:3

Kategoritabell som presenterar de kategorier som framkom från artiklarnas resultat.

Tabell 5

Författare	Läsförmåga	Skrivutveckling	Språkutveckling	Förståelse
Angeliki Nicolopoulou & Handeligaz			X	
Ann Podlozny	X	X	X	X

Utifrån de olika kategorierna analyserades artiklarnas resultat i relation till varandra och på så sätt framkom gemensamma temana för varje kategori, som besvarar frågan; *Vad är det som bidrar till lärande genom drama?* De gemensamma temana blev följande; *Aktivt lärande, motivation och inlevelse.*

5. Resultat

I den här delen presenteras de resultat som framkommit efter analys av vald data. Resultaten är uppdelade efter de kategorier som framkommit i analysen och som besvarar frågan; *Vilka färdigheter utvecklas genom arbetet med dramatisering i svenskundervisningen?* Kategorierna bildar de underrubriker som skrivs fram nedan. Under varje kategori presenteras även de teman som framkommit i analysen. Temana besvarar frågan; *Vad är det som bidrar till lärande genom dramatisering?*

5.1 Drama som pedagogiskt verktyg för läsförmågan

När elever gestaltar de skrivna texterna använder de sig av hela sin kropp och sina sinnen för att förstå textens innebörd. Det aktiva lärande skapar en djupare förståelse för de skrivna texterna, då eleverna får känna och uppleva berättelsen på ett mer personligt plan än att enbart läsa de skrivna orden. Gestaltande skapar ett engagemang hos eleverna som motiverar dem till fortsatt läsning. Den djupare förståelsen för detaljer och textens struktur gör det enklare för eleverna att ta sig an nya texter och på så vis öka deras läsförmåga (Podlozny, 2000). Detta framkommer i Ann Podlozny (2000) studie som tillsammans med sin forskargrupp gjort en kvantitativ studie utifrån en mängd doktorsavhandlingar, vetenskapliga artiklar och masteruppsatser för att undersöka kopplingen mellan drama och sju olika färdigheter. Resultatet är baserat på att eleverna får följa en berättelses struktur som de gestaltat utifrån berättelsens ramar med syfte att se hur strukturerad dramatisering påverkar elevernas läsförståelse och läsfärdigheter (ibid).

Det aktiva deltagande för lärande är något som även blir återkommande i Marie Rojas-Cortés (2000) studie. Rojas-Cortés har gjort en etnografisk studie i en förskoleklass med syftet att undersöka användningen av språkfunktioner och kulturell kunskap som visas under sociodramatisk lek. Den sociodramatiska leken skapar en klassrumsmiljö för aktivt deltagande. Det aktiva deltagandet i den sociala kontexten skapar ett rum där eleverna möts i olika språkkontexter vilket således kan bidra till den tidiga läsförmågan (ibid). Rojas-Cortés menar att elevernas tidiga läsförmåga är nära sammankopplat med deras språkliga kunskaper.

Det aktiva deltagandet av berättande texter skapar visuella bilder av det abstrakta skriftspråket, vilket blir en strategi eleverna kan dra nytta av i deras läsutveckling. Detta menar Arzu Güngör (2008) som har studerat effekterna av strukturerad drama som metod i jämförelse med traditionella metoder på en grundskola i två klasser i årskurs fem. Studien är en kvalitativ studie med kvantitativa inslag och är baserad på elevernas egna åsikter. Studien lyfter fram att strukturerad drama visar positiva effekter på elevernas läsförmåga då de genom drama får använda kroppen och sina sinnen för att förstå sig på texter (ibid). Resultatet visar att eleverna själva ser drama som en överlägsen strategi när de ska ta sig an texter. Samarbetet som sker under dramatiseringen skapar utrymme för gemensamma diskussioner av de skrivna texterna. Under diskussionerna tillåts eleverna att ifrågasätta texterna, kritisera dem och dela sina tankar, vilket gör att eleverna ser detta som en effektiv lässtrategi (ibid).

Det aktiva lärandet i dramatiseringen speglas i samtliga artiklar. Forskarna menar att när eleverna blir aktivt deltagande i en berättelse skapas möjligheter till kommunikation och en djupare förståelse för den skrivna berättelsen. Den djupare förståelsen för textens innebörd kan eleverna sedan ta med sig när de tar sig an nya texter.

5.2 Drama som pedagogiskt verktyg för skrivutveckling

Fathi Ihmeideh (2014) har gjort en kvalitativ studie på 46 stycken förskolebarn i åldern 4–5 år. Syftet med studien var att undersöka hur sociodramatisk lek påverkar barns tidiga skrivutveckling och att undersöka formerna för barns skriftliga färdigheter som uppstår genom användandet av dramatisk lek. När barnen får delta i sociodramatisk lek skapas en

positiv attityd gentemot skrivandet. Den dramatiska leken tillsammans med fritt skrivande ökar barnens motivation till skriftspråket. De barn som deltog i aktiviteten såg skrivandet som en enkel och lekfull utmaning. Att notera i denna studie är att elevernas fria skrivande innebar att eleverna skulle producera text och symboler, ord eller meningsbyggnad var därför inte i fokus (ibid).

Medan Ihmeideh resultat visar ett samband mellan sociodramatisk lek och elevernas fria skrivande så har Podlozny (2000) undersökt dramatisering utifrån ett mer strukturerat skrivning. En strukturerad dramatisering kräver att eleverna lever sig in i textens ram och på så sätt får en större förståelse för textens struktur och handling. I likhet med Ihmeidehs studie pekar även denna studie åt att dramatisering ökar elevernas motivation till skrivande. Drama aktiviteten skapar ett större engagemang för skrivandet då de får möjlighet till att fysiskt arbeta med berättelsen innan de ska skriva sina egna texter. Podloznys resultat visar att gestaltande av berättande texter ger en större förståelse för berättelsens struktur. Förståelsen för berättelsens struktur främjar elevernas skrivutveckling då eleverna tar med sig kunskapen vidare i sina skrivna texter (ibid).

I samklang med Podlozny så visar Ewa Jaquets (2011) studie att strukturerad dramatisering av berättande texter hjälper eleverna att utveckla sina texter. Jaquet lyfter i sin studie att det är elevernas inlevelse i dramatiseringen som hjälper dem i deras skrivutveckling. Syftet med studien var att undersöka hur pedagogiskdrama kan fungera som en meningsskapande resurs i läroprocesser för skrivande. Den kvalitativa studien genomfördes i en årskurs fyra. Den strukturerade dramatiseringen blir ett stöd till elevernas egenproducerade texter då gestaltandet i samspel med andra ger eleverna nya uppslag och idéer. När eleverna arbetar aktivt med en mottagarmedvetenhet i samspel med andra använder de sig av olika uttryckssätt i deras gestaltande vilket ger avtryck i deras texter. Avtrycken i texterna visar bland annat på en tydligare textstruktur och spänningsstegring i de egen producerade texterna (ibid).

5.3 Drama som pedagogiskt verktyg för språkutveckling

Genom att gestalta en berättelse ökar barnens motivation till att muntligt berätta sina berättelser (Heppner, 2016). Den sociodramatiska leken leder till att eleverna på ett lekfullt sätt övar upp sitt ordförråd, meningsframställning och begreppsförståelse. När eleverna får möjlighet att repetera ett manus och leva sig in i berättelsen tillsammans med andra så bidrar det till en språklig utveckling och förståelse för berättelsens struktur och specifika särdrag. Gestaltningen av berättelsen hjälper även barnen att få syn på olika författarröster och skapa visuella bilder i sina sinnen (ibid). Detta resultat är baserat på Heppner (2016) kvalitativa studie på barn mellan 4-5 år. Syftet var att undersöka hur förskolebarns muntliga berättelser påverkas av lekbaserade aktivitet som benämns som storytelling/story acting (ibid).

Till skillnad från Heppners (2016) studie så visar Podlozny (2000) och hennes forskargrupp att drama som pedagogiskt verktyg har en relativ liten betydelse för barns språkutveckling. Det som möjligtvis kunde ha betydelse för barns språkutveckling skedde under de ostrukturerade dramalektionerna, då det är mer öppet till spontant tal än under strukturerade lektioner. Däremot menar Podlozny att drama som pedagogiskt verktyg för språkutveckling kan ha större effekter på äldre elever än yngre. Podlozny menar att detta beror på att yngre elever är vana vid att engagera sig i fantasifulla lekar och blir därför inte lika påverkade av agerandet i dramat (ibid).

Att språkutveckling skulle vara mer givande för äldre barn motsäger Angeliki Nicolopoulou & Lou Ilgaz (2013) resultat. Syfte med studien var att undersöka barns kognitiva, språkliga och socioemotionella utveckling som sker genom låtsasleken. Efter att kritiskt granskat tidigare forskning som motsäger barns utveckling genom drama, visar denna studie att den sociodramatiska leken har en betydelse för barns språkutveckling. Perioden då dramatiseringen har betydelse för barns utveckling är dock begränsad. Resultatet visar att den

mest effektiva åldern för barns språkutveckling genom drama sker när barnen är mellan 3-7 år. Nicolopoulou & Ilgaz förtydligar att det är viktigt att förhålla sig kritiskt med ett flexibelt förhållningssätt till den mest effektiva åldern för barns utveckling genom drama, då barnets mognad, språkkompetens och deltagande spelar in (ibid).

Anna Hui* Sing Lau (2006) har också undersökt drama som pedagogiskt verktyg för språkutveckling. Genom en kvantitativ studie som utgick från 17 grundskolor i årskurserna 1-4 var syftet att undersöka kopplingen mellan drama och främjandet av barns kreativa tänkande och kommunikativa förmåga. Resultatet visar att eleverna uttrycker sig mer uttrycksfullt, kreativt och presenterar mer genomarbetade och detaljerade berättelser när det hade tagit del av dramalektioner (ibid). Yuk-Ian Chans (2009) studie visar på liknande resultat.

Chan gjorde en kvalitativ studie som utgick från observation och fokusintervjuer med 68 valda elever på en grundskola i Hong Kong. Syftet med studien var att undersöka vilka aspekter av drama kopplat till andra läroämnena och vilka faktorer som ligger till grund för elevernas åsikter. Resultatet visar att eleverna själva anser sig vara bättre talare med hjälp av dramatisering. Dramatisering öppnar upp rum för ett aktivt deltagande och ett klassrum för spontana uttryck vilket ger effekter på elevernas berättandeförmåga (ibid). Vilken betydelse drama som pedagogiskt verktyg har för elevernas språkutveckling lyfts fram på varierande sätt i de olika artiklarna.

Heppner menar att språkutveckling genom den sociodramatiska leken sker då eleverna genom gestaltandet blir mer motiverade till att tala, vilket går i samklang med både Chan och Podloznys studie som menar att det är det öppna klassrumsklimatet med spontant tal som har betydelse för elevernas språkutveckling. Heppner menar dessutom att det är inlevelsen i gestaltandet som leder till en ökad språkutveckling vilket ingen av de andra forskarna lyfter fram. Vilken ålder som är mest effektiv för drama aktiviteter kopplat till språkutveckling är tudelat. Podlozny menar att det är mer fördelaktigt för äldre barn att arbeta med dramatisering i språksammanhang än yngre barn medan Nicolopoulou menar att yngre barn har mer nytta av dramatisering kopplat till språkutveckling.

5.4 Drama som pedagogiskt verktyg för läsförståelse

Genom att delta i fiktiva sammanhang ges eleverna möjlighet till att öva och förankra kunskaper som behövs för att bli en aktiv medborgare i samhället. Utifrån en kvalitativ forskningsstudie har Maria Jeane McNaughton (2004) undersökt användningen av pedagogiskt drama som utbildningsmetod för hållbar utveckling i mellanstadiet. När eleverna gestaltar verklighetsbaserade sammanhang i en fiktiv kontext placeras eleverna i en okänd situation där det kräver att eleverna söker förståelse för de sammanhang de befinner sig i. Studien resultat visar att förståelsen för berättelsens kontext ökar med hjälp av strukturerad dramatisering. Genom att agera och sätta sig in i en annan människas situation kräver det att eleven försöker förstå hur den personen kan vara, vad den kan säga eller tänka. Elevernas tankar och idéer leder till en reflektion som skapar en djupare förståelse för karaktären och kontexten den befinner sig i. Eleverna blir på så sätt ägare över sitt eget lärande då elevens egna tankar och idéer över hur den karaktären kan vara leder till en subjektiv förståelse som utvecklar elevens lärande (ibid).

I likhet med McNaughton menar Wendy K. Mages (2006) att det är inlevelsen som ger en djupare förståelse. När barn dramatiserar kan de på ett mentalt sätt simulera olika smaker, dofter och ljud som de upplever i deras fantasi. Studien utgår ifrån en kvalitativ metod där hon föreslår en kognitiv teori. Syftet är att undersöka erbjudande mekanismer för dramatiseringens effekter på den berättande utvecklingen av barn mellan två och sju år. Resultatet i studien visar att fantasin i det dramapedagogiska arbetet har en förmåga att främja barns förståelse och berättande utveckling. Genom att sätta sig in i en annan karaktär föreställer sig barnen hur den personen känner, tänker, hör och upplever. På så sätt bidrar den

strukturerade dramatiseringen inte enbart till visuell simuli utan även mental simuli. Den mentala simulin skapar upplevelser hos eleverna där de genom fantasin kan känna den söta smaken av en äppelpaj, doften av en härlig sommarkväll med ljudet av fåglar som kvittrar i trädgården. Det är den visuella och den mentala simulin som ger en djupare förståelse om berättelsen (ibid).

Att simuleringar ger en djupare förståelse visar även en studie med Chan (2009) där eleverna själva anser att strukturerad drama i förhållande till läroböcker ger en djupare förståelse. Dramapedagogiken skapar möjligheter att uppleva känslor och händelser som inte går att läsa sig till i en lärobok. Eleverna beskriver att genom dramatisering kan de få syn på hur mat och kultur kunde se ut förr, vilket skapar trovärdiga känslor i fantasin. Simulin bidrar därmed till ny kunskap där inlevelsen i gestaltandet av berättelsen skapar en djupare förståelse för kontexten (ibid).

När eleverna kliver in i en karaktärs skor skapas en inlevelse för karaktären vilket ger en djupare förståelse för berättelsens handling och de personer som ingår i berättelsen (Kabilan & Kamaruddin). Eleverna själva menar att det hade varit svårt att komma åt den förståelsen genom att enbart läsa en berättelse på egen hand (ibid). Detta resultat visar Muhammed Kamarul Kabilan & Fadzliyati Kamaruddin (2000) som undersökte om Reader's Theatre (RT) kan förstärka elevernas förståelse av litterära texter samt om RT kan öka elevernas intresse och motivation för att ta sig an litterära texter. Studien var en kvalitativ studie med kvantitativa inslag där 20 elever deltog under en period på sex månader (ibid). Readers's Theatre beskrivs som en kombination av berättelse och dialog som i detta fall sker i kontakt med strukturerad drama. Studien visar att elevernas förståelse för texten ökar då de genom dramatisering lättare kan komma ihåg detaljer i berättelsen.

Dramatisering uppmuntrar eleverna att söka förståelse för berättelsen, genom ett aktivt lärande skapas en större förståelse vilket kan ske när eleverna får dramatisera skrivna texter (Podlozny, 2000). Samtliga forskare resultat pekar på att den djupare förståelsen sker när elever får leva sig in i en berättelse genom att aktivt gestalta den.

6. Diskussion

Här diskuteras resultatet utifrån studiens syfte som är att utifrån forskning undersöka *vilken betydelse drama som pedagogiskt verktyg har för elevernas färdighetsutveckling*, samt att besvara studien frågor; *Vilka färdigheter utvecklas genom arbetet med dramatisering i svenskundervisningen? Vad är det som bidrar till lärande genom dramatisering?*

De artiklar som analyserats i den här studien har visat på positiva resultat av drama som pedagogiskt verktyg i undervisningen. I vissa fall kan det även vara så att de granskade studierna lyft fram en något förskönad bild av drama som pedagogiskt verktyg. Det blir därför intressant att diskutera artiklarnas resultat i relation till bakgrund och frågeställningar.

6.1 Metoddiskussion

6.1.1 Datainsamling

Denna litteraturstudie är uppbyggd av systematiskt sökningar med undantag för två studier som hittades genom manuella sökningar. I Andersson (2014) och Fredrikssons (2013) avhandlingar hittades Jaquets (2011) avhandling där vi utifrån den fann Podloznys (2000) studie. När vi tittar närmre på Podloznys (2000) studie ser vi att Podlozny valt att inte presentera några nyckelord vilket kan vara anledningen till att den här studien inte framkommit bland våra systematiska sökningar. Däremot har Jaquet (2011) matchande nyckelord med våra sökord, vilket innebär att den här studien borde ha kommit upp bland våra systematiska sökningar. Varför vi inte fått syn på den här studien under våra

systematiska sökningar är någonting som vi under arbetets gång inte reflekterat över, eftersom vi valt att hämta den här studien som en manuell sökning. Det är möjligt att Jaquet (2011) studie har dykt upp under våra systematiska sökningar, men att vi då uteslutit studien då vi redan funnit den bland våra manuella sökningar. Efter manuella sökningar fick syn på att det fanns få svenska forskningsresultat som berör kopplingen mellan drama och lärande och vi valde därför att utgå ifrån ett internationellt forskningsfält. Eftersom svenska är ett modersmål ansåg vi att internationella studier kunde användas trots att de berör andra länders modersmål med koppling till lärande genom drama. Vi valde att inte ta med artiklar som utgick ifrån kulturella aspekter, detta kriterium för bortfall medförde att de resultat som skrivit fram är överförbara till svenska förhållanden. De svenska studier som vi fann relevanta till denna studie har därför tillkommit genom manuella sökningar.

6.1.2 Datagranskning

När vi började våra systematiska sökningar gjordes urval av data som sträckte sig mellan 2011-2017. Beroende på våra kriterier för bortfall blev det mycket data som sorterade bort, vilket gjorde att vi valde att bredda våra sökningar för att nå en högre kvalitet i vår studie. Vi valde att bredda till år 2000 då vi anser att forskningen från dessa årtal fortfarande är aktuell inom det området vi undersöker. Det vidgade årtalen gjorde att risken att undgå artiklar som pekar på andra resultat än de vi analyserat i studien minimerades. Det är viktigt att man förhåller sig till syftet och eventuella frågeställningar när man bygger sitt forskningsläge (Malmqvist, 2007). Eftersom vi förhållit oss till 14 stycken kriterier för bortfall blev det svårt för oss att hitta relevanta artiklar till vår studie, detta medförde ett kärnfullt och inramat resultat. Detta blev synligt då vi utifrån 614 lästa abstract endast kunde få ut 10 stycken resultat från de systematiska sökningarna som var relevanta till studiens syfte och frågeställningar. Hade vi valt att bortse från några av kriterierna för bortfall hade vi kunnat nå en bredare syn på forskningsfältet, men samtidigt hade det blivit svårare att koppla resultaten till syfte och frågeställningarna i litteraturstudien.

Ett av kriterierna för bortfall var att endast använda oss av data som presenterade fulltext. Anledningen till att studier som inte presenterade fulltext blev bortfall var dels att de här studierna inte genererade tillräckligt mycket information på grund av för konkretiserad text, vilket inte gav tillräckligt mycket information för att besvara vårt syfte och frågeställningar. I vissa fall blev även tidsaspekten en motivering till bortfall då det tog för lång tid att få fram artiklarna vilket bidrog till att vi inte kunde komma framåt i vårt arbete. Bjereld (2009) menar att validitet innebär att man undersöker det som avses att undersökas. Genom att förhålla oss till våra kriterier för bortfall medför att studien uppnår en relativt hög validitet. Kriterierna för bortfall medförde att de resultat som framkom kunde besvara syftet och frågeställningarna i litteraturstudien.

6.1.3 Databearbetning

I litteraturstudien ingår nio kvalitativa och tre kvantitativa studier. I de kvantitativa studierna har forskarna valt att presenterat deras resultat både i statistik och i ord. Vi har valt att inte presentera de kvantitativa studierna i statistiska siffror då de inte berör samma korrelations samband. Då vi upptäckt att det inte finns mycket forskning inom området har vi valt att sammanställa resultaten från de kvantitativa och kvalitativa studierna för att kunna kategorisera och koda resultaten. Det här har vi gjort med en medvetenhet om att metoderna skiljer sig åt och där med deras resultat. Det kommer på så sätt även påverka vårt resultat för litteraturstudien. Det här kan vara en anledning till att en förskönad bild av dramatisering skrivs fram då de kvantitativa metoderna mer söker efter en sambandsförklaring. En kvalitativ forskning ställer andra krav på trovärdighet och generaliserbarhet än kvantitativ forskning (Svensson & Ahrne, 2015). En del författare anser att kvantitativa metoder används för att

förklara något medan kvalitativa metoder används när forskaren vill förstå något (Björkdahl Ordell, 2007).

De kvalitativa studierna som har analyserats har haft ett relativt litet urval av population, vilket gör att det blir svårt att utifrån deras resultat kunna generalisera resultatet. Däremot har studierna bidragit till en större förståelse kring området vi undersökte vilket påverkat resultatet för vår studie. Kvalitativa metoder används vanligtvis inte för att utifrån det insamlade materialet generalisera resultatet till andra liknande områden. Det urvals metoder forskarna använder vid kvalitativa ansatser syftar snarare till att öka möjligheterna att beskriva, förklara och skapa förståelse för det studerade problemområdet (Eriksson Barajas, Forsberg & Wengström, 2013). Detta medför att det resultatet vi har kommit fram till i denna studie inte heller kommer kunna generaliseras.

En god etik är en viktig aspekt i all vetenskaplig forskning. Ett av de estetiska överväganden man bör ta hänsyn till vid en systematisk litteraturundersökning är att välja studier som utgår från de etiska principerna. (Eriksson Barajas, Forsberg & Wengström, 2013). Den data vi har samlat in består i största delen av artiklar. Många av våra artiklar har inte benämnt vilka etiska överväganden som gjorts för studien. En bakomliggande orsak kan vara att en vetenskaplig artikel många gånger är baserad på en avhandling. Artikeln har då en mer konkretiserad kontext för att få fram de mest väsentliga delarna av avhandlingen och etiska överväganden har därför inte skrivits fram i artikeln.

6.2 Resultatdiskussion

Drama som pedagogiskt verktyg utifrån ett perspektiv

Artiklarna presenterar drama som pedagogiskt verktyg i relation till olika färdigheter som utvecklas genom drama. Resultatet visar att drama som pedagogiskt verktyg har betydelse för elevernas färdighetsutveckling i svenskundervisningen, då de får möjlighet att arbeta aktivt med sin kropp och sina sinnen.

I bakgrunden som grundade detta arbete menar Öfverström (2006) att det är det aktiva lärandet i dramatisering som fördjupar elevernas kunskaper. Detta resultat överensstämmer med de resultat som litteraturstudien presenterar där samtliga forskare påvisar att det aktiva lärandet har betydelse för elevernas utveckling. Litteraturstudien är baserad på data som undersökt hur drama som pedagogiskt verktyg har betydelse för elevernas lärande. Studierna har utgått från olika dramapedagogiska arbetssätt, exempelvis sociodramatisk lek eller strukturerad dramatisering. Studierna skiljer sig även åt då en del studier utgått från en kvalitativ metod och andra från en kvantitativ metod, trots forskarnas olikheter i metodval och pedagogiska arbetssätt så visar resultaten att drama som pedagogiskt verktyg har betydelse för elevernas färdighetsutveckling. De studier vi har granskat visar att drama som pedagogiskt verktyg har betydelse för elevernas lärande oberoende av studiernas metodval och arbetssätt. Däremot är resultatet för denna studie begränsat då vi endast studerat data som undersökt hur drama som pedagogiskt verktyg kan användas för elevernas färdighetsutveckling och därför inte fått syn på andra aspekter inom dramapedagogikens arbetssätt.

Eftersom vi själva kände oss osäkra i hur drama som pedagogiskt verktyg kunde användas i svenskundervisningen med fokus på lärande, gick vi in i detta arbete med en öppen syn på vad forskningen skulle visa om området. Det är viktigt att du i förhållande till ditt syfte och eventuella frågeställningar fångar både det som talar för och det som talar emot något som skall belysas. Annars beskriver du inte på ett godtagbart sätt utan manipulerar insamlat material på ett sätt som leder till en förvanskning av din studie (Malmqvist, 2007). Utifrån våra sökningar har det varit svårt att hitta något som talar emot drama som pedagogiskt verktyg för lärande. Det kan bero på att drama oftast förknippas med kreativitet, tänkande och individutveckling och jämförs därför sällan med andra arbetssätt eller metoder. Majoriteten av

de studier vi hittat har endast testat sambandet mellan drama och lärande och i vissa fall hur lärandet kan ske genom drama, men eftersom metoden inte satts i jämförelse med någon annan metod kan vi enbart se att det finns ett samband, men inte hur effektivt det är jämförelse med andra metoder. Kanske är detta grunden till lärarnas osäkerhet till att använda sig av metoden som bland annat Fredriksson (2013) belyser i sin studie. Den data vi analyserat har endast studerat drama som pedagogiskt verktyg för lärande vilket innebär att många andra perspektiv har uteblivit. I bakgrunden diskuteras drama som pedagogiskt lärande för kreativt tänkande, känslor, upplevelser och reflektion. De här aspekterna är någonting som inte framgår i de studier vi har analyserat. Detta kan vara orsaken till den positiva bild som skrivits fram kring drama som pedagogiskt verktyg.

På grund av våra flera kriterier för bortfall kan det ha påverkat studiens resultat då vi på så vis undgått andra perspektiv kring drama som problematiserar drama som metod i undervisningen. Ett av våra kriterier för bortfall var att inte ta med studier som endast berör hur dramatisering påverkar människors syn på sig själva genom olika perspektiv (genus, identitetsskapande, ursprung samt kultur). Genom att inte studera drama utifrån ett individperspektiv medför att vi inte kunnat få fram hur eleverna själva uppfattar arbetet med dramatisering. Rasmusson & Erberth (2008) menar att arbeta med kreativa processer kan upplevas kaotiskt. Upplevelsen av att inte ha kontroll över situationen kan bli påfrestande och ge en känsla av oro hos elever som är beroende av ordning och reda (ibid).

Ytterligare ett kriterium som kan problematiseras är att vi valt att inte studera drama som ett pedagogiskt verktyg i relation till lärarstudenter, vilket i sin tur påverkar vår studie då vi inte fått syn på blivande lärares synsätt på metoden. Lärarna ute på fältet uppger att tiden inte räcker till för att arbeta med processinriktade arbetssätt och att skolan är alltför styrd av att få fram snabba och mätbara resultat (Fredriksson, 2013). Hade vi valt att studera drama som pedagogiskt verktyg utifrån ett lärarperspektiv hade faktorer som tidsaspekter, kunskap, klassrumsmiljö och bedömning kunnat diskuteras i relation till området och där med lyft fram fördelar och nackdelar med metoden. De luckor vi upptäckt i litteraturstudien kräver att vi förhåller oss kritisk till de resultat vi analyserat och fått fram, eftersom att endast en begränsad del av drama som pedagogiskt verktyg har undersökts.

Från helhet till delar – från delar till helhet

Resultaten visar att drama som pedagogiskt verktyg kan användas som en effektiv metod i svenskundervisningen då metoden kan hjälpa eleverna att utveckla sin läsförmåga, skrivutveckling, språkutveckling samt förståelse för berättande texter. De mest utstickande för *hur* lärandet sker genom det dramapedagogiska arbetet är aktivt lärande, motivation och inlevelse. Utifrån samtliga studier kan vi utläsa att dramatisering har betydelse för elevernas färdighetsutveckling. Vad det är som gör drama som pedagogiskt verktyg betydelsefullt för elevernas lärande skrivs fram på varierande sätt i de olika artiklarna men går samtidigt in i varandra.

Vi menar att när eleverna tillåts att *leva sig in i* en annan karaktär *motiveras* eleverna till att söka en förståelse för den karaktären och därmed uttrycka den karaktärens känslor, vilket i sig motiverar eleverna till att utveckla sin berättelseförmåga. Förståelsen följer sedan med eleverna in i deras läsutveckling och skrivutveckling. När vi läser mellan raderna blir vår syn att det är det *aktiva deltagandet* som blir betydelsefullt för elevernas kunskapsutveckling. Precis som tidigare forskning talat för (Öfverström, 2016, Andersson, 2014) har denna studie visat att fördjupad kunskap och förståelse sker i sociala samspel. Det väcks därför en tanke om dessa färdigheter kan uppnås genom ett aktivt lärande i andra sociala sammanhang, till exempel under ett textsamtal eller annat gruppsammanhang. På samma sätt kan analysen av de olika färdigheterna som presenterad i resultatet ifrågasättas, då resultaten som skrivits fram tydlig skiljt de olika färdigheterna från varandra.

De färdigheter som presenteras i resultatet är läsutveckling, skrivutveckling, språkutveckling och läsförståelse vilket är färdigheter som är nära sammankopplade till varandra. I läroplanen (Skolverket, 2011) kan vi utläsa att undervisningen ska stimulera elevernas intresse för att läsa och skriva, undervisningen ska även ge möjlighet till att utveckla kunskaper om hur man formulerar egna åsikter och tankar. Vi menar att färdigheterna är beroende av varandra samt att de påverkar varandra. När elever arbetar med en text muntligt och skriftligt så tränas samtliga färdigheter på samma gång, det blir därför problematiskt att skilja dessa färdigheter åt. Forskarna har valt att inte diskutera sambanden utan har presenterat en färdighet var för sig vilket kan ha påverkat vårt resultat. Resultaten har enligt oss medfört en fördjupad kunskap kring betydelsen av drama som pedagogiskt verktyg för respektive färdighet, däremot så är det svårt att göra denna uppdelning i det verkliga läraryrket då färdigheterna ofta relateras till varandra.

Resultatets betydelse för aktiva lärare

Fredriksson (2013) nämner att lärare ute på fältet uppger att tiden inte räcker till att arbeta med processinriktade aktiviteter samt att skolan är allt för styrd av snabba och mätbara resultat, vilket skapar en osäkerhet hos lärarna. Då vår litteraturstudie inte visat något resultat ur ett tidsperspektiv av planering kan vi därför inte tillföra någon ytterligare kunskap kring för och efterarbete med dramatisering. Att arbeta med dramatisering kräver möjligtvis mer planering och undervisningstid än att låta eleverna skriva eller läsa en text själva. Däremot får eleverna träna flera färdigheter på samma gång, då de får läsa, förstå, kommunicera och agera en text under dramatisering av den skrivna texten. Drama som ett pedagogiskt verktyg kan därför vara en effektiv metod för lärande med förutsättningar att läraren har ett tydligt syfte med arbetet. Vårt resultat visar att drama kan ge mätbara resultat och har positiva effekter på färdighetsutveckling i svenskundervisningen.

Eftersom drama inte jämförts med andra metoder är det osäkert om det går att förlita sig på att enbart använda drama som metod för att träna färdigheter inom svenskämnet, men utifrån de resultat vi har fått fram kan drama som pedagogiskt verktyg vara en metod att använda sig av för en varierad undervisning och för att träna flera färdigheter på samma gång. Läroplanen skriver att skolan ska vara den plats som stimulerar elevernas kreativitet, nyfikenhet och självförtroende och där eleverna med hjälp av sina egna tankar och idéer kan lösa problem (Skolverket, 2011). Drama som pedagogiskt verktyg öppnar upp dörrar för en fiktiv värld där eleverna får leva sig in i de skrivna texterna och på ett kreativt sätt lösa problem, omsätta tankar till handlingar och på så sätt utveckla nya kunskaper.

7. Slutsats & implikation

Syftet med litteraturstudien är att *utifrån forskning undersöka vilken betydelse drama som pedagogiskt verktyg har för elevernas färdighetsutveckling. Studien inriktar sig på färdigheter inom svenskundervisningen.* Utifrån analys och diskussion visar forskningen en positiv bild av drama som pedagogiskt verktyg för att träna olika färdigheter. De resultat vi har fått fram efter analys och diskussion som är de mest fördelaktiga delarna med dramatisering i svenskundervisningen är följande;

- Genom dramatisering ges det förutsättningar att träna flera färdigheter på samma gång
- Dramatisering är fördelaktigt när eleverna ska få en större förståelse för berättelsens struktur och specifika särdrag i berättelsen.
- Dramatisering ger eleverna en djupare förståelse för texten då de får sätta sig in i andra människor perspektiv och förutsättningar.
- När eleverna är aktiva deltagare i gruppsammanhang skapas reflektion, förståelse och kreativt tänkande som leder till utveckling.

Den djupare förståelsen genom dramatisering kan vara ett stöd för elevernas berättelseförmåga samt läs och skrivutveckling. Däremot finns det fortfarande för lite forskning kring hur effektivt drama som pedagogiskt verktyg är för elevernas färdighetsutveckling i jämförelse med andra metoder. En fortsatt forskning inom området hade därför kunnat vara att undersöka effekterna av drama som pedagogiskt verktyg gentemot andra metoder utifrån ett lärandeperspektiv, exempelvis textsamtal.

8. Referenser

* = Referenser som presenteras i resultatdelen.

Böcker

Ahrne, G., Ahrne, G. & Svensson, P. (2015). *Handbok i kvalitativa metoder*. (2., [utök. och aktualiserade] uppl.) Stockholm: Liber.

Bolton, G. (2008). *Drama för lärande och insikt: om dramapedagogik i teori och praktik*. Göteborg: Daidalos.

Bjereld, U. Demker, M., & Hinnfors, J. (2009) *Varför vetenskap?* 3:e upplaga. Lund: Studentlitteratur AB

Björkdahl Ordell, S. (2007) Kvantitativ metod – ett annat sätt att tänka? I J. Dimenäs (red.), *Lära till lärare. Att utveckla läraryrket- vetenskapligt förhållningsätt och vetenskaplig metodik* (s.192-197) Stockholm: Liber AB

Hägglund, K. & Fredin, K. (2011). *Dramabok*. (3. uppl.) Stockholm: Liber

Eriksson Barajas, K., Forsberg, C. & Wengström, Y. (2013). *Systematiska litteraturstudier i utbildningsvetenskap: vägledning vid examensarbeten och vetenskapliga artiklar*. (1. utg.) Stockholm: Natur & Kultur

Malmqvist, J. (2007) Analys utifrån redskap. I J. Dimenäs (red.), *Lära till lärare. Att utveckla läraryrket- vetenskapligt förhållningsätt och vetenskaplig metodik* (s.122-132) Stockholm: Liber AB

Rasmusson, V. & Erberth, B. (2008). *Undervisa i pedagogiskt drama: från dramaövningar till utvecklingsarbete*. (3., förnyade uppl.) Lund: Studentlitteratur.

Sverige. Skolverket (2011). *Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011*. Stockholm: Skolverket.

Studentuppsatser:

Davidsson, L. (2015). *Pedagogiskt drama i förskolan : En kvalitativ studie om hur pedagogiskt drama kan användas för att främja barns utveckling, lärande och empatiska förmågor*. Karlstads: Institutionen för pedagogiska studier, Karlstads Universitet. Tillgängligt: <http://kau.diva-portal.org/smash/get/diva2:828185/FULLTEXT01.pdf>

Faxén, A., & Winberg, D. (2012). *"DET BLIR MER KOPPLAT TILL VERKLIGHETEN"* : Drama som pedagogiskt verktyg. Mälardalen: Akademin för utbildning, kultur och kommunikation, Mälardalens Högskola. Tillgängligt: <http://mdh.diva-portal.org/smash/get/diva2:541950/FULLTEXT01.pdf>

Nylander, C., & Helin, S. (2009) *Pedagogiskt drama som verktyg- myt eller metod?: En undersökning som skildrar pedagogers uppfattning om och användning av pedagogisk drama*. Stockholm: Institutionen för utbildningsvetenskap med inriktning mot tekniska, estetiska och praktiska kunskapsstraditioner, Stockholm Universitet. Tillgänglig: <http://su.diva-portal.org/smash/get/diva2:223249/FULLTEXT01.pdf>

Ågren, N. (2012). *Drama som ett pedagogiskt verktyg i värdegrundsarbete*. Utgivningsort: Karlstads: Estetisk-filosofiska fakulteten, Karlstad Universitet. Tillgänglig: <http://kau.diva-portal.org/smash/get/diva2:571188/FULLTEXT01.pdf>

Avhandlingar:

Andersson, M. (2014). *Berättandets möjligheter: multimodala berättelser och estetiska lärprocesser*. (Doktorsavhandling, Institutionen för konst, kommunikation och lärande, pedagogik språk och Ämnesdidaktik). Luleå: Luleås tekniska universitet. Tillgängligt: <http://ltu.diva-portal.org/smash/get/diva2:998888/FULLTEXT01.pdf>

Fredriksson, K. (2013). *Drama som pedagogisk möjlighet: en intervjustudie med lärare i grundskolan*. (Licentiatavhandling, Institutionen för samhälls- och välfärdsstudier, Lärande, Estetik, Naturvetenskap). Linköping: Linköpings Universitet. Tillgängligt: <http://liu.diva-portal.org/smash/get/diva2:623308/FULLTEXT01.pdf>

*Jacquet, E. (2011). *Att ta avstamp i gestaltande: pedagogiskt drama som resurs för skrivande*. (Licentiatavhandling, Institutionen för pedagogik och didaktik). Stockholm: Stockholms Universitet. Tillgänglig: <http://su.diva-portal.org/smash/get/diva2:403123/FULLTEXT01.pdf>

Sternudd, M.M.F. (2000). *Dramapedagogik som demokratisk fostran?: fyra dramapedagogiska perspektiv : dramapedagogik i fyra läroplaner*. (Doktorsavhandling, Pedagogiska institutionen). Uppsala: Uppsala Universitet. Tillgängligt: <http://uu.diva-portal.org/smash/get/diva2:165574/FULLTEXT01.pdf>

Öfverström, C. (2006). *Upplevelse, inlevelse och reflektion - drama som en aktiv metod i lärandet: en teoretisk analys och en empirisk undersökning av hur lärare tänker när de använder drama som metod*. (Licens avhandling, Institutionen för beteendevetenskap). Linköping: Linköpings Universitet. Tillgängligt: <http://liu.diva-portal.org/smash/get/diva2:23431/FULLTEXT01.pdf>

Vetenskapliga artiklar

- *Chan, Y.P (2009). In Their Own Words. How Do student relate drama pedagogy to their learning in curriculum subjects? *Research in drama education* 14(2), 191-209. DOI: 10.1080/03075070600572074
- *Güngör, A. (2008). Effects of Drama on the Use of Reading Comprehension Strategies and on Attitudes toward Reading. *Journal For Learning Through The Arts*, 4(1), 1-30.
- *Heppner, D. H. (2016). "Then What Happened?" Studying Emergent Literacy in the Narrative Play of Preschool Children. *Language and Education*, 30(5), 459-477. DOI: 10.1080/09500782.2016.1141933
- * Hui, A., & Lau, S. (2006). Drama Education: A Touch of the Creative Mind and Communicative-Expressive Ability of Elementary School Children in Hong Kong. *Thinking Skills And Creativity*, 1(1), 34-40. DOI:10.1016/j.tsc.2005.06.001
- *Ihmeideh, F. (2015). The Impact of Dramatic Play Centre on Promoting the Development of Children's Early Writing Skills. *European Early Childhood Education Research Journal*, 23(2), 250-263. DOI: 10.1080/1350293X.2014.970848
- *Kavilian, M. K., & Kamarudin, F. (2010). Engaging Learners' comprehension, interest and motivation to learn literature using the readers's theatre. *English teaching; Practice and critiqu*, 9 (3), 132-159.
- *Mages, W. K. (2006). Drama and Imagination: A Cognitive Theory of Drama's Effect on Narrative Comprehension and Narrative Production. *Research In Drama Education*, 11(3), 329-340. DOI: 10.1080/13569780600900750
- *McNaughton, M.J. (2004). Educational Drama in the Teaching of education for sustainability. *Enviromental Education Research*, 10 (2), 139-155.
- *Nicolopoulou, A., & Ilgaz, H. (2013). What Do We Know about Pretend Play and Narrative Development? A Response to Lillard, Lerner, Hopkins, Dore, Smith, and Palmquist on "The Impact of Pretend Play on Children's Development: A Review of the Evidence". *American Journal Of Play*, 6(1), 55-81.
- *Podlozny, Ann. (2000). Strengthening Verbal Skills through the Use of Classroom Drama: A Clear Link. I: *Journal of Aesthetic Education*, 3(4). 238–274.
- *Riojas-Cortez, M. (2000). Mexican American Preschoolers Create Stories: Sociodramatic Play in a Dual Language Classroom. *Bilingual Research Journal*, 24(3), 295-308. DOI: 10.1080/15235882.2000.10162767
- Österlind, E. (2015). Drama into the curriculum- Sypsyshus' word. NJ: Drama Australia Journal, 39(1), 3–18. DOI:1080/14452294.2015.1083517

Övriga källor

Skolverket. (2016). *Dramaarbete kräver ökad kompetens och mer tid*. Hämtad 2017-05-09, från: <https://www.skolverket.se/skolutveckling/forskning/didaktik/undervisning/dramaarbete-kraver-okad-kompetens-och-mer-tid-1.207983>

9. Bilagor

Bilaga A

Tabell 1 Sökords tabell

Dramapedagogiska verktyg	Svenskundervisning
Samlärande (Cooperative learning)	Grundskolan (Elementary school)
Skapande (Creative, create)	Språkutveckling (Language development)
Gestaltning (Design)	Förståelse (Understanding)
Iscensättning (Staging)	Berättandets betydelse (Narrative significance)
Drama lek (Drama play)	Lärande (Learning)
Transformerering (Transforming)	Återberättandet (Retell)
Dramatisering (Dramatizing, dramatic)	Dialog/diskussion (Dialogue/discussion)
Upplevelse (Experience)	Textförståelse (Text understanding)
Reflektion (Reflection)	Narrativ (Narrative)
Inlevelse (Empathy)	Stöttning (Scaffolding)
	Utveckling (Development)
	Berättande (Story telling)
	Narrativa berättelser (Narrative, Narrative stories)
	Skrivning (Writing)
	Läsning (Reading)

Bilaga A: 1

Tabell 2 Systematisk söktabell

Datum	Databas	Sökord	Avgränsningar	Antal träffar	Valda källor
2017-04-21	ERIC	Drama and narrative stories	Peer reviewed 2000-2010	7	1
2017-04-21	ERIC	Educational and drama and elementary school	Peer reviewed 2000-2010	22	1
2017-04-24	ERIC	Drama and text understanding	Peer reviewed 2000-2017	9	1
2017-04-13	ERIC	Drama* AND story telling*	Peer-reviewed 2011-2017	40	1
2017-04-20	ERIC	Acting AND narrative story	Peer-reviewed 2011-2017	5	1
2017-04-20	ERIC	Learning AND dramatic play	Peer-reviewed 2011-2017	23	1
2017-04-21	ERIC	Drama* AND story telling*	Peer-reviewed 2000-2010	63	2
2017-04-21	ERIC	Drama AND narrative AND language development	Peer-reviewed 2000-2010	1	1
2017-04-24	ERIC	Drama AND design AND elementary school	Peer-reviewed 2000-2017	11	1

Bilaga B:1

Tabell 3 Artikelmall för kvalitativa metoder

Författare År	Syfte	Metod	Urval	Etiska övervägande	Reliabilitet/Validitet	Generalisering	Resultat
Denise H. Heppner 2015	Undersöka hur förskolebarns muntliga berättande påverkas av en lekbaserad aktivitet som kallas storytelling/ story acting. Studien undersöker även om storytelling/story acting kan påverka och främja framväxten av läskunnighet hos barnen. (s.460)	En kvalitativ studie som pågår under en månads tid med 10 stycken eftermiddagslektioner. (s.462)	10 barn mellan 4-5 år deltog (s.462)	Ja	Validitet: Ja Reliabilitet: Ja	Nej	Finns samband mellan språkutveckling och ST/SA. Motiverande Utvecklade berättandesform (Meningsframställning, begrepp) Repetition Aktiva handlingar Införa språkets nyanser 473-474
Fathi Ihmeideh 2014	Undersöka effekterna av dramatisk lekcentrum för att främja barns utveckling av barn tidiga skrivförmåga på jordanska sammanhang. samt undersöka formerna för barns skriftliga färdigheter som framkommer genom användandet av dramatiskt lek. S.250	En kvalitativ forskning som utgår från observationer samt enskilda intervjuer s.224	46 barn i ålderns fyra till fem år gamla valdes slumpmässigt ut från två klasser. S.224	Ja	Validitet: Ja Reliabilitet: Ja	Nej	Finns samband mellan skrivutveckling och drama Positiva attityder Fritt skrivande Motivation Lekfull utmaning s.260-261

Maria Jeane McNaughton 2004	Undersöka användningen av dramapedagogik i utbildningen för hållbarhet S.139	En kvalitativ forskningsstudie som pågick under 12 veckor, S.142–145	Två klasser från två skolor valdes ut med åldern 10–11 år. S. 142–145	Nej	Validitet: Ja Reliabilitet: Ja	Nej	Det finns ett samband mellan drama och förståelse Sätter sig in i andras skor Inlevelse Fiktiva sammanhang, verkliga kunskaper Ökad kunskap Motivation 151-153
Ewa Jaquet 2011	Undersöka hur pedagogiskt drama kan fungera som en meningsskapande resurs i lärprocesser för skrivande. (s.15)	Kvalitativ metod. Studien genomfördes under 15 tillfällen under vårterminen 2009. En förmiddag i veckan s.36-37	Urvalet bestod av en normal stor årskurs fyra klass s.37	Ja	Validitet: Ja Reliabilitet: Ja	Nej	Det finns ett samband mellan drama och skrivutveckling Mer utvecklade texter Stöd Semiotiska resurser Mottagamedvetenhet Interaktion Aktivt lärande Reflektion Visuell simulä Motivation S.107-113
Yuk-Ian Phoebe Chan	Undersöker vilka aspekter av dramaenheter ses som kopplade till läroämnena, och vilka faktorer som ligger till grund för elevernas åsikter. s.192	Kvalitativ studie. Observationer och fokusintervjuer s.197-198	68 elever i en grundskola endast pojkar s.197-198.	Nej	Validitet: Ja Reliabilitet: Ja	Nej	Det finns koppling mellan drama och språkutveckling och förståelse Självssäker talare, och mer aktiva talare Motivation Visuell simulä Upplevelse, djupare förståelse Effektiva i förhållande till lärobok 199-202

Marie Rojas-Cortés 2000	Undersöka användningen av språkfunktioner och kulturell kunskap som visas under sociodramatic lek. s.295	Kvalitativ metod. Data samlades in under fyra dagar i veckan i åtta veckor. s. 299 .	En förskoleklass. 299	Nej	Validitet: Ja Reliabilitet: Ja	Nej	Finns samband mellan drama och läsförståelse Aktivt deltagande Tidiga läskunnigheter Bygger på kommunikationen s.305
Muhammed Kamarul Kabilan & Fadziyati Kamaruddin 2010	Undersöker om det går att urskilja om Reader's Theatre (RT) kan förstärka elevernas förståelse av den litterära texten och öka eleverna intresse och motivation för att lära sig litteratur (s.132)	Kvalitativ metod som pågick i sex månader (s. 136-139).	20 elever som slumpmässigt valdes ut (s.136-137)	Nej	Validitet: Ja Reliabilitet: Ja	Nej	Samband mellan drama och förståelse Kreativt/meningsfullt lärande Andas skor Observera andra Minnas detaljer Repetition s.152-154
Angeliki Nicolopoulou & Handeligaz	Kritisk granska tidigare forsknings resultat av barns kognitiva, språkliga och socioemotionella utveckling som sker genom låtsasleken s. 56	Kvalitativ metod. S.56	Framgår ej	Nej	Validitet: Ja Reliabilitet: Nej	Nej	Det finns ett samband mellan drama och språkutveckling Deltagande främjar utveckling för berättande Effektivt i vissa åldrar 74-78
Wendy K. Mages 2006	Utifrån en kognitiv teori undersöka dramas effekt på berättande färdigheter och berättande produktion. S. 329	Kvalitativ metod.s.329-330	Barn mellan 2- 7 år gamla s.329-330	Nej	Validitet: Ja Reliabilitet: Nej	Nej	Det finns samband mellan drama och förståelse Visuell/emotionell stimuli Andras skor Djupare förståelse s.338

Bilaga B:2

Tabell 4 Artikelmall Kvantitativa metoder

Författare År	Syfte	Metod	Urval	Etiska övervägande	Reliabilitet/Validitet	Generalisering	Resultat
Ann Podlozny 2000	Undersöka effekterna av klassrumsdrama utifrån sju verbala utfall. (s.241)	En kvantitativ forskning där författaren granskar tidigare forskning. (s.242)	Urvalen bestod av forskning från databaserna ERIC, PsycLit, LLBI, DAI, MedLine & AHI. Sökningarna gav 265 relevanta träffar, utifrån dem valdes endast studier som uppfyllde de satta kriterierna. 80 studier valdes slutligen ut för granskning. Samt manuella sökningar (41 tidskrifter) (s.242)	Nej	Validitet: Ja Reliabilitet: Ja	Ja	Det finns samband mellan drama och läsförmåga, förståelse, språkutveckling, skrivutveckling <i>Läsförmåga:</i> Aktivt deltagande, fysisk involverade, engagemang <i>Förståelse:</i> Motivera till oral berättarförståelse, aktivt lärande, större förståelse för nya texter <i>Språkutveckling:</i> svags samband, ostrukturerade leder till spontant tal <i>Skrivutveckling:</i> Engagemang in i skrivandet, förstår text struktur, inlevelse, detaljer 252- 264
Anna Hui* Sing Lau 2006	Undersöka kopplingen mellan drama och främjandet av barns kreativa tänkande och kommunikativa förmåga. s.35	Kvantitativ metod som pågick under 16 veckor. s.35	Studien omfattade 17 grundskolor som frivilligt deltog i dramaprojektet. Totalt 126 barn (63 barn i åk 1, 63 barn i åk 4. Eleverna valdes slumpmässigt ut	Nej	Validitet: Ja Reliabilitet: Ja	Nej	Det finns samband mellan drama och språkutveckling Kreativa och detaljerade berättelser Genomarbetade berättelser s.38

			från skolorna. (s.35)				
Güngör, Arzu 2008	Undersöka effekterna av dramametoden i jämförelse med traditionella metoder på grundskolelevernas användning av läsförståelse, deras attityder mot läsförståelse samt deras uppfattningar om dramametoden. (s.5)	Kvantitativ metod med kvalitativa inslag som pågick under 10 veckor med sammanlagt 20 timmar. Data samlades in genom en fem punktlig likert skal där fyra faktorer mättes som halvstrukturerade intervjuer samt intervju protokoll. S.6-10	54 elever från två årskurs fem klasser. Delades in i expert och kontrollgrupper. s.6-10	Nej	Validitet: Ja Reliabilitet: Ja	Nej	Det finns samband mellan läsförstågan och drama Effektivare metoder Samarbete Observation Aktivera kroppen/sinnena Aktivlärande/ fysisk involverad Motiverar Positiv attityd till fortsatt läsning s.19-24

Bilaga B:3

Tabell 5 Kategoriöversikt

Författare	Läsförmåga	Skrivutveckling	Språkutveckling	Förståelse
Angeliki Nicolopoulou & Handeligaz			X	
Ann Podlozny	X	X	X	X
Denise H. Heppner			X	
Fathi Ihmeideh		X		
Maria Jeane McNaughton				X
Wendy K. Mages				X
Ewa Jaquet		X		
Anna Hui* Sing Lau			X	
Yuk-Ian Phoebe Chan			X	X
Marie Rojas-Cortés	X			
Muhammed Kamarul Kabilan & Fadzliyati Kamaruddin				X
Güngör, Arzu	X			

Josefin Dahlgren

Ida Petersson

Besöksadress: Kristian IV:s väg 3
Postadress: Box 823, 301 18 Halmstad
Telefon: 035-16 71 00
E-mail: registrator@hh.se
www.hh.se